

Sammanfattning

En polis har dömts för misshandel av en frihetsberövad person i polisens arrestintag. Fråga om det har förelegat laga grund för avskedande.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2011-04-13
StockholmDom nr 29/11
Mål nr A 132/10

KÄRANDE

Svenska Polisförbundet, Box 5583, 114 85 Stockholm
Ombud: förbundsjuristen Anneli Ohlsson Anderbjörk, LO-TCO
Rättsskydd AB, Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

Staten genom Rikspolisstyrelsen, Box 12256, 102 26 Stockholm
Ombud: advokaten Ulrika Runelöv, Elmszell Advokatbyrå AB,
Gamla Brogatan 32, 111 20 Stockholm, och juristen Mathias Berg,
Rikspolisstyrelsen, Box 12256, 102 26 Stockholm

SAKEN

ogiltigförklaring av avskedande m.m.

Bakgrund och yrkanden

Mellan parterna gäller kollektivavtal. S.B., som är medlem i Svenska Polisförbundet (förbundet), dömdes den 10 juni 2009 av Hovrätten för Västra Sverige för misshandel till villkorlig dom och dagsböter. Domen vann laga kraft den 23 november 2009 genom Högsta domstolens beslut att inte meddela prövningstillstånd.

Med hänvisning till hovrättens dom beslutade Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnd att avskeda S.B. från hennes tillsvidareanställning vid Polismyndigheten i Västra Götaland. Enligt vad som är upplyst i målet upphörde hennes anställning när hon fick del av personalansvarsnämndens beslut den 27 april 2010.

Förbundet har väckt talan mot staten genom Rikspolisstyrelsen och yrkat *i första hand* att Arbetsdomstolen

1. förklarar att avskedandet av S.B. är ogiltigt,
2. förpliktar staten genom Rikspolisstyrelsen att till S.B. utge lön inklusive semesterförmåner med

- a) 2 883 kr för perioden den 28 – 30 april 2010,
- b) 29 225 kr per månad från och med den 1 maj 2010 till och med den 31 januari 2011, och
- c) 14 415 kr för perioden den 1 - 15 februari 2011, samt

3. förpliktar staten genom Rikspolisstyrelsen att till S.B. utge allmänt skadestånd med 150 000 kr.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det inte har funnits skäl för avskedande, men väl saklig grund för uppsägning, yrkar förbundet *i andra hand* att Arbetsdomstolen förpliktar staten genom Rikspolisstyrelsen att till S.B. utge

1. ekonomiskt skadestånd avseende uppsägningslön inklusive semesterförmåner med

- a) 2 883 kr för perioden den 28 – 30 april 2010,
- b) 29 225 kr per månad för perioden den 1 maj – 30 juni 2010, och
- c) 26 908 kr för perioden 1 – 28 juli 2010, samt

2. allmänt skadestånd med 120 000 kr.

Ränta har yrkats enligt 6 § räntelagen på allmänt skadestånd från dagen för delgivning av stämning den 23 juni 2010 samt på övriga yrkade belopp från den 25:e i respektive månad, allt till dess betalning sker.

Staten genom Rikspolisstyrelsen (staten) har bestritt käromålet. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det föreligger rätt till allmänt skadestånd har staten yrkat att detta ska jämkas, i första hand till noll kr och i andra hand till det belopp som rätten finner skäligt. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det föreligger rätt till ekonomiskt skadestånd har staten vitsordat att de yrkade beloppen avseende lön och semesterförmåner är rätt beräknade. Även sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Bakgrund

S.B. har arbetat som polis sedan december 2004. Hon arbetade i yttre tjänst vid ingripandeverksamheten i Göteborg City fram till dess att hon, efter den nu aktuella händelsen, omplacerades till inre tjänst. I inre tjänst har hon arbetat som utredare vid kriminalsektionen i Göteborg City fram till dess att hon avskedades.

I samband med ett ingripande den 20 juli 2008 agerade S.B. på vad hon ansåg vara en hotfull situation. För att undvika ett brottsligt angrepp mot sin person drog hon ner den omhändertagne M.L. på golvet. I samband med detta fick M.L. ett sår i pannan. S.B. åtalades för misshandel men friades av tingsrätten som ansåg att hon hade agerat i nödvärn. Åklagaren överklagade till hovrätten som dömde S.B. för misshandel till villkorlig dom och dagsböter. Hovättens dom vann laga kraft den 23 november 2009 genom att Högsta domstolen inte meddelade prövningstillstånd. S.B. avskedades den 27 april 2010 på grund av att hon dömts för misshandel i tjänsten.

Närmare om händelseförloppet den 20 juli 2008

Förbundet vitsordar de faktiska omständigheterna rörande det händelseförlopp som lagts till grund för åtalet för misshandel, med undantag för påståendet att S.B. skulle ha brukat våld mot L:s huvud. Förbundet gör därtill gällande att hon har handlat i nödvärn.

Vid det aktuella ingripandet den 20 juli 2008 kallades S.B. tillsammans med en kollega vid namn A-K.G. till en plats i centrala Göteborg. Det var fråga om tre män som uppträdde stökigt både verbalt och fysiskt. När S.B. och A-K.G. kom till platsen var en av de tre männen, M.L., på väg att klättra upp på fasaden till Hagabadet. M.L. uppträdde aggressivt och ifrågasättande. Han och en av hans kamrater kördes till arresten. M.L. och S.B. åkte i olika bilar. M.L. satt redan i arrestintaget när S.B. kom dit. För att kontrollera om M.L. var narkotikapåverkad gjorde S.B. en ögonundersökning, som gick till på det sättet att han med ögonen skulle följa en penna som hon höll i. Han satt då på en bänk. Han var inte samarbetsvillig och han var verbalt otrevlig. När S.B. var klar med undersökningen började hon gå därifrån. När hon hunnit några steg ropade M.L. ”djävla snutfitta” efter henne. Hon vände om och gick hastigt tillbaka mot M.L. Hon upplevde då att han var på väg att attackera henne genom att han knöt nävarna, spände sig och var på väg att resa sig. Hon tog honom i nacken, drog ner honom på golvet och höll fast honom. Han försökte ta sig loss och hon tryckte då tillbaka honom. Det kan ha varit i samband med detta som han fick såret i pannan.

S.B. är dömd för att ha brukat våld mot M.L:s huvud, men inget av de vittnen som hördes i brottmålet uppgav att de sett detta.

Omständigheter av betydelse för bedömningen

I mars 2008 stack S.B. sig på en kanyl som var instoppad i det benskydd hon hade på sig under tjänstgöringen. Hon var på grund av detta tvungen att bl.a. ta HIV-prov och hon fick först i oktober samma år besked att hon inte var smittad. Detta var psykiskt påfrestande för henne.

Den 7 juli 2008 var det ett större slagsmål i centrala Göteborg. S.B., som var en av flera poliser på platsen, blev angripen bakifrån i anslutning till att hon blev slagen av en annan person. Angreppet bakifrån avvärjdes av en av hennes kolleger men det var en mycket hotfull situation som hon har burit

med sig efteråt. Hon har funderat på vad som kunde ha hänt och hon har också blivit mer på sin vakt.

Poliser som utsätts för våld i tjänsten ska erbjudas avlastningssamtal. S.B. fick visserligen ett sådant erbjudande men detta gjordes när hon stod tillsammans med en grupp personer kort efter händelsen. Erbjudandet har därefter inte upprepats. Omedelbart efter en sådan händelse är man inte i stånd att bedöma behovet av avlastningssamtal. Beteendevetaren L.H. har, efter samtal med S.B. rörande händelserna den 7 respektive 20 juli 2008, gjort bedömningen att det är rimligt att anta att S.B. skulle ha reagerat lugnare och mer adekvat vid den sistnämnda händelsen, om hon hade fått bearbeta den förstnämnda. Om det var så att S.B. missuppfattade situationen den 20 juli kan detta alltså bero på efterverkningarna av händelsen den 7 juli.

Av de intyg från kolleger och chefer som har åberopats i målet framgår att S.B. är en omtyckt kollega som har skött sitt arbete bra. Det framgår också att det finns möjlighet att omplacera henne. Händelsen den 20 juli 2008 var en engångsföreteelse och S.B. kan såsom tidigare berörts ha påverkats av händelsen den 7 juli samma år. Vid bedömningen av om det föreligger grund för avskedande eller uppsägning ska även beaktas att det har gått lång tid sedan den händelse, som lagts till grund för avskedandet, inträffade. Staten hade kunnat omplacera S.B. till andra arbetsuppgifter.

Sammanfattning av de rättsliga grunderna för förbundets talan

S.B. har avskedats från sin anställning utan att det ens förelegat saklig grund för uppsägning. S.B. har inte gjort sig skyldig till brott. Hon har inte brukat våld mot huvudet och hon har handlat i nödvärn.

Även om Arbetsdomstolen skulle finna att S.B. har gjort sig skyldig till brott, har det inte funnits skäl för avskedande eller saklig grund för uppsägning, eftersom hon inte grovt har åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Det har förelegat förmildrande omständigheter. Staten hade kunnat omplacera S.B. till andra arbetsuppgifter.

Avskedandet ska förklaras ogiltigt och staten ska förpliktas att betala såväl lön som allmänt skadestånd till S.B.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det förelegat saklig grund för uppsägning har det i vart fall inte förelegat skäl för avskedande. Staten ska i sådant fall förpliktas att betala allmänt skadestånd till S.B. för det felaktiga avskedandet samt ett ekonomiskt skadestånd motsvarande lön under den uppsägningstid, som hon hade haft rätt till, och semesterförmåner.

Staten

Bakgrund

S.B. anställdes vid polismyndigheten år 2004. Det finns inga kända anmärkningar mot hennes tjänstgöring utom den nu aktuella händelsen den

20 juli 2008, då hon misshandlade en omhändertagen person på arrestintaget vid Aminogatan i Mölndal.

Skälen för avskedandet

Den omhändertagne personen, M.L., hade tillsammans med ytterligare en person placerats på en bänk i arrestintaget. S.B. genomförde en ögonundersökning av de båda omhändertagna. Efter avslutad undersökning lämnade hon dem för att göra avrapportering. När hon hade gått några steg, kallade M.L. henne för ”djävla snutfitta”. S.B. lät sig provoceras, gick tillbaka och misshandlade M.L.

I brottmålet mot S.B. yttrade sig Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnd till tingsrätten och uppgav därvid att S.B. skulle komma att skiljas från sin anställning om hon dömdes helt enligt åtalet för misshandel som inte var ringa. I annat fall skulle hon inte komma att skiljas från anställningen.

Utgången vid tingsrätten – där S.B. frikändes då hon befanns ha handlat i nödvärn – bestämdes av de två ledamöter som hade röstat för den lindrigaste bedömningen. Hovrätten gjorde emellertid samma bedömning som den skiljaktiga meningen vid tingsrätten och dömde S.B. för misshandel i enlighet med åtalet. Hovrätten uttalade att det var utrett att M.L. vid det aktuella tillfället tillfogats åtminstone ett 1,5 cm långt krossår i pannan och att utredningen talade för att skadan uppstått genom att S.B. brukat våld mot hans huvud när han hamnat på golvet. Vid påföljdsbestämningen fick S.B. straffrabatt med hänsyn till att hon skulle komma att skiljas från sin anställning; i annat fall hade hon dömts till fängelse.

Sedan hovrättens dom vunnit laga kraft beslutade personalansvarsnämnden att S.B. skulle avskedas från sin tjänst. Hennes anställning upphörde den 27 april 2010 när hon fick del av beslutet. Till grund för sitt beslut anförde personalansvarsnämnden följande motivering.

”För att en polis ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett korrekt sätt krävs att han eller hon åtnjuter allmänhetens förtroende. En förutsättning för att sådant förtroende ska finnas är att poliser är oförvitliga. Nämnden konstaterar att du har gjort dig skyldig till sådan brottslighet som på ett allvarligt sätt har skadat förtroendet för polisväsendet, då du har misshandlat en frihetsberövad person i arrestavdelningen på polisstationen. Du har genom ditt handlande visat dig uppenbart olämplig som polis och därigenom grovt åsidosatt dina åligganden mot arbetsgivaren. Du kan därför inte längre ha kvar din anställning som polis och ska därför avskedas.”

Inget har framkommit under arbetstvisten som föranleder annan bedömning.

Frågan om förmildrande omständigheter

Den 31 mars 2008 kommenderades S.B. till tjänstgöring i samband med en fotbollsmatch. Hon bar vid tillfället skyddsutrustning och kände att det stack till i benet. När hon hade återvänt till stationen och tog av utrustningen, föll en kanyl ut ur benskyddet. Enligt statens uppfattning kan händelsen med kanylen inte ha inverkat på händelsen i arrestintaget nästan fyra månader senare. Omständigheterna kan inte på något sätt likställas med varandra och

det har förflutit lång tid mellan händelserna. S.B. har för övrigt inte upplyst sin arbetsgivare om att hon upplevde sig vara påverkad av, och behöva bearbeta, händelsen med kanylen.

Såvitt avser händelsen den 7 juli 2008, då S.B. utsattes för våld i tjänsten i samband med en fotbollskommendering, är hennes uppgift om att hon inte har blivit erbjuden några avlastningssamtal efter händelsen felaktig. Det yttre befälet J.H. samtalade redan samma kväll med S.B. och hon uppgav då att hon inte ansåg sig vara i behov av mer hjälp. Detta framgår av en anteckning av J.H. i dennes promemoria vari anges att han har vidtagit åtgärder enligt ”TjF 749” och att ingen av de inblandade ansett sig vara i behov av mer hjälp. Härutöver kontaktades S.B. även av enhetschefen S.K. med anledning av det inträffade. Av en av honom upprättad promemoria framgår att hans bedömning var att hon inte behövde ytterligare hjälpinsatser från arbetsgivaren. S.B. har vid upprepade tillfällen avböjt erbjudna avlastningssamtal med anledning av händelsen den 7 juli 2008. Om hon på grund av denna händelse ansåg sig inte kunna utföra ett fullgott arbete hade man kunnat förvänta sig att hon skulle ha tillkännagett detta.

Det är i och för sig riktigt att det inträffade har utgjort en engångsföreteelse och att S.B. i övrigt har goda vitsord. Detta räcker emellertid inte för att hon ska få behålla sin anställning.

Det förhållandet, att det har gått drygt ett år och nio månader från den berörda händelsen till dess att S.B. avskedades, bör inte beaktas som ett skäl mot att låta avskedandet bestå. Den tid som har förflutit har inte varit osedvanligt lång för en rättsprocess i tre instanser. I enlighet med Arbetsdomstolens praxis har vid förnekad brottslighet något beslut om avskedande inte kunnat fattas förrän efter lagakraftvunnen fällande dom. S.B. har dock i direkt anslutning till händelsen blivit omplacerad till inre tjänst under den tid som utredningen pågick. Härtill kommer att sammanträdet i personalansvarsnämnden sköts upp ett par månader på S.B:s egen begäran då hon väntade på ett utlåtande från Previa.

Enligt personalansvarsnämndens praxis utgör misshandel av normalgraden normalt skäl för avskedande när den skyldige är polis. Såvitt avser de fall där avskedande inte har skett har brottet i ett fall varit preskriberat, i ett annat har gärningen bedömts som ringa misshandel och i ett tredje har det varit fråga om synnerligen ömmande omständigheter. Så är dock inte fallet här.

Sammanfattning av de rättsliga grunderna för bestridandet

S.B. har agerat på det sätt som hon har dömts för av hovrätten. Hon har härigenom grovt åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren och avskedandet har därför varit lagligen grundat. De omständigheter som förbundet åberopat som förmildrande föranleder ingen annan bedömning. Om Arbetsdomstolen skulle finna att det inte har funnits skäl för avskedande, har det i vart fall förelegat saklig grund för uppsägning. Det har inte varit skäligt att kräva att polismyndigheten skulle omplacera S.B. till annat arbete.

Som grund för yrkandet om jämkning av det allmänna skadeståndet görs gällande att S.B. genom sitt eget agerande har medverkat till den uppkomna situationen. Med tanke på den straffrabatt hon fått i brottmålet skulle det vidare framstå som stötande om hon, förutom att få tillbaka sin anställning, även skulle tillerkännas skadestånd.

Domskäl

Tvisten

Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnd beslutade den 20 april 2010 att avskeda S.B. från hennes tillsvidareanställning som polis vid Polismyndigheten i Västra Götaland. Hennes anställning upphörde när hon fick del av beslutet den 27 april 2010. Personalansvarsnämnden angav som skäl för beslutet att S.B. gjort sig skyldig till sådan brottslighet – misshandel av en frihetsberövad person i arrestavdelningen på polisstationen – som på ett allvarligt sätt skadat förtroendet för polisväsendet och att hon därigenom visat sig uppenbart olämplig som polis och grovt åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren.

Tvisten i målet rör i första hand om det har förelegat laga grund för avskedandet av S.B. De huvudsakliga tvistefrågorna är om S.B. gjort sig skyldig till misshandel, om det förelegat förmildrande omständigheter och om staten skulle ha omplacerat henne.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på förbundets begäran hållits förhör under sanningsförsäkran med S.B. samt vittnesförhör med M.L. och polismannen A-K.G. Vidare har på båda parter begäran hållits vittnesförhör med vaktkonstapeln T.M., polisinspektören I.K. och polisassistenten P.L. samt på statens begäran vittnesförhör med polisenhetschefen S.K. Härutöver har staten åberopat viss skriftlig bevisning.

Har S.B. gjort sig skyldig till misshandel?

Hovrätten har funnit utrett att M.L. tillfogats åtminstone ett 1,5 centimeter långt krossår i pannan och att utredningen talar för att skadan uppstått genom att S.B. brukat våld mot hans huvud när han hamnat på golvet. Hovrätten har vidare avfärdat en av S.B. framställd nödvärnsinvändning och fällt henne till ansvar för misshandel som inte har bedömts som ringa. Vid bestämmandet av påföljden villkorlig dom med dagsböter har hovrätten beaktat att S.B. enligt yttrande från Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnd skulle komma att skiljas från sin anställning om hon dömdes helt i enlighet med åtalet.

Förbundet har gjort gällande att hovrätten har gjort en felaktig bedömning i nödvärnsfrågan. Förbundet har i allt väsentligt vitsordat det faktiska händelseförloppet som hovrätten har funnit styrkt förutom att S.B. skulle ha brukat våld mot M.L:s huvud. Såret i pannan har enligt förbundet uppkommit endera när M.L. föll i golvet eller när S.B. tryckte ner honom mot golvet för att han inte skulle kunna ta sig upp.

Staten har gjort gällande att hovrätten har gjort en riktig bedömning såväl avseende det faktiska händelseförloppet som avseende nödvärnsinvändningen.

Frågan om vilken betydelse en allmän domstols brottmålsdom ska tillmätas i en arbetstvist rörande uppsägning eller avskedande på grund av brott har behandlats i flera tidigare avgöranden i Arbetsdomstolen. Därvid har Arbetsdomstolen uttalat att den allmänna domstolens bedömning i brottmålet inte är bindande men att den bör tillmätas betydande bevisverkan i arbetstvisten (se t.ex. AD 2009 nr 23 med hänvisningar).

Arbetsdomstolen har i enlighet med det anförda att pröva förbundets invändning att S.B. inte gjort sig skyldig till den aktuella brottsligheten dels på grund av att hon handlat i nödvärn, dels på grund av att hon inte brukat våld mot huvudet i enlighet med hovrättens dom.

S.B. har i förhör i Arbetsdomstolen uppgett följande. Efter det att hon genomfört ögonundersökningen när M.L. satt på en bänk, gick hon därifrån. Han sade då ”djävla snutfitta” till henne. Hon vände sig om och gick snabbt tillbaka till honom. När hon kom fram till honom spände han kroppen, knöt nävarna och hade ett aggressivt kroppsspråk. Hon tolkade det som att han var på väg att ställa sig upp. Hon tog då tag i honom, föste ner honom på golvet och satte sig på hans ben samt, när han rörde på sig och försökte ta sig upp, tilldelade hon honom två slag på ena armen för att han skulle ta det lugnt. När han låg på golvet höll hon ena handen på hans axel och höll ner honom mot golvet. Hon riktade inte något våld mot hans huvud. M.L. fick såret i huvudet endera när han föll i golvet eller när hon tryckte ner honom mot golvet för att han inte skulle komma upp.

Enligt vad som är antecknat i tingsrättens dom uppgav M.L. när han hördes i brottmålet att S.B., sedan han hamnat på golvet, dunkade hans huvud i marken två gånger och att det var vid ett av dessa tillfällen som han fick såret

i pannan. Hörd om dessa omständigheter inför Arbetsdomstolen har han uppgett att S.B. kom springande mot honom, slängde ner honom på golvet och dunkade hans huvud i betonggolvet. Han har uppgett att han inte riktigt minns hur det gick till. P.L., som vid tingsrätten bl.a. uppgav att han hörde att M.L:s huvud slog mot golvet och att detta berodde på att S.B. två eller tre gånger tryckte ner honom mot golvet, har inför Arbetsdomstolen uppgett att S.B. tog sin ena hand i nacken eller skulderbladet på M.L. och den andra handen längre ner på denne och tryckte ner M.L. mot golvet ett par gånger.

I.K. har i förhör i Arbetsdomstolen uppgett att hon såg S.B. dra ner M.L. från bänken och att händelseförloppet, när S.B. vände om mot M.L. och tog grepp på honom, skedde ”i en rörelse”.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

När det gäller invändningen om nödvärn har det inte framkommit några omständigheter som ger Arbetsdomstolen anledning att göra annan bedömning än den som hovrätten har gjort.

Av utredningen framgår att S.B. avsiktligt och utan giltig anledning fattat grepp om M.L., haft ner honom på golvet, satt sig på hans ben samt tryckt ner honom mot golvet för att han inte skulle komma upp. Enligt Arbetsdomstolens mening kan det ifrågasättas om S.B. avsiktligt har dunkat M.L:s huvud mot golvet. Det är dock redan genom S.B:s egna uppgifter, vilka också stöds av utredningen i övrigt, utrett att hon har tillfogat M.L. såret i hans panna under händelseförloppet. Oavsett om S.B. tillfogat M.L. skadan i huvudet genom att slå hans huvud mot golvet eller om hon har tillfogat honom den genom att ha ner honom på golvet och trycka ner hans huvud mot golvet, anser Arbetsdomstolen att S.B. genom sitt agerande har gjort sig skyldig till misshandel.

Har det förelegat grund för avskedande alternativt uppsägning?

Arbetsdomstolen har i flera tidigare domar (se bl.a. AD 1995 nr 42 och 2009 nr 23) uttalat att det, med tanke på polisens uppgift att förebygga brott och utreda begångna brott, är av särdeles stor vikt att polismän avhåller sig från att själva begå brott samt att det är särskilt viktigt att upprätthålla den offentliga tjänstens integritet när det gäller polismän. Polismän måste ofta ingripa med tvångsmedel. En förutsättning för att polismän ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett framgångsrikt sätt, är att de åtnjuter allmänhetens förtroende. För att vidmakthålla allmänhetens förtroende krävs att polismännen är oförvitliga, vilket emellertid inte innebär att varje brott som begås av en polisman utgör grund för avskedande. En bedömning måste göras av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Arbetsdomstolen har vidare framhållit att brott som begåtts i tjänsten normalt måste anses som allvarigare än brott utom tjänsten när det gäller att bedöma frågan om uppsägning eller avskedande. Domstolen har också uttalat att det finns anledning att se med särskilt allvar på misshandelsbrott av polismän i tjänsteutövning, särskilt om brottet begås i samband med ingripande med tvångsmedel såsom frihetsberövande eller omhändertagande.

Arbetsdomstolen finner att den misshandel som S.B. gjort sig skyldig till allmänt sett är av sådant slag att den är ägnad att rubba det nödvändiga allmänna förtroende som polismän måste ha för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Det finns anledning att se mycket allvarligt på det våld S.B. gjort sig skyldig till. Misshandeln ägde rum inne på en polisstation och riktade sig mot en person som hade omhändertagits.

Förbundet har till stöd för sin uppfattning att avskedandet är ogrundat framhållit följande omständigheter. Förutom den nu aktuella händelsen finns det inte några anmärkningar mot S.B:s sätt att sköta sina tjänsteåligganden. Hon har goda vitsord. Det inträffade har utgjort en engångsföreteelse. Vidare har förbundet redogjort för två andra händelser under år 2008, som enligt förbundets mening inverkat på hennes agerande den 20 juli 2008. Det första var en episod i mars 2008 då S.B. stack sig på en kanyl som placerats i hennes benskydd varefter hon fick vänta i ett drygt halvår på besked rörande HIV-prov. Den andra händelsen avsåg ett tillbud den 7 juli 2008 där hon vid ett ingripande utsattes för ett angrepp bakifrån som hon i tiden efter har grubblat över och upplevt som obehagligt. Förbundet har betonat att S.B. inte på erforderligt sätt har erbjudits avlastningssamtal efter händelsen den 7 juli. Slutligen har förbundet framhållit den långa tid som gått från händelsen till dess att S.B. avskedats.

Staten har bestritt att de angivna omständigheterna ska tillmätas den betydelse som förbundet gör gällande samt hävdat att S.B. för övrigt vid flera tillfällen har erbjudits, och därvid avböjt, avlastningssamtal. Beträffande tidsintervallet mellan händelsen och avskedandet har bl.a. anmärkts att, då S.B. förnekat brott, arbetsgivaren med ledning av Arbetsdomstolens praxis inte har ansett sig kunna fatta något beslut om avskedande förrän efter lagakraftvunnen fällande dom.

Arbetsdomstolen gör i frågan om det föreligger förmildrande omständigheter följande överväganden.

Vid tillämpningen av anställningsskyddslagen på fall av avskedande på det offentliga området har Arbetsdomstolen i flera tidigare domar uttalat att man bör kunna söka ledning i den praxis som utbildat sig vid tillämpningen av 11 kap. 1 § 1976 års lag om offentlig anställning. Enligt denna praxis kan personliga förhållanden beaktas, men förhållandena måste ha en betydande tyngd för att kunna påverka slutsatsen att den anställda på grund av viss brottslighet är uppenbart olämplig att inneha sin anställning. I första hand ska graden av åsidosättande av arbetstagarens åligganden mot arbetsgivaren beaktas. Till skillnad från vad som gäller vid en prövning om saklig grund för uppsägning föreligger ska följaktligen sådana omständigheter, som i och för sig skulle kunna tala för att arbetstagaren ändå ska få behålla anställningen, normalt inte vägas mot det förfarande som ifrågasätts ska leda till avskedande (se AD 2009 nr 23 med däri angivna hänvisningar).

Med utgångspunkt i det ovan anförda finner Arbetsdomstolen att de omständigheter som förbundet lagt fram som förmildrande inte kan tillmätas betydelse vid prövningen av avskedandefrågan.

S.B. har gjort sig skyldig till misshandel mot en omhändertagen person i polisens arrestlokaler. Detta förfarande är enligt Arbetsdomstolens mening av sådan karaktär, att hon därigenom får anses grovt ha åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Avskedandet har således varit lagligen grundat.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Arbetsdomstolens ställningstaganden innebär att förbundets talan ska avslås.

Förbundet ska såsom tappande part förpliktas att ersätta staten för dess rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är inte tvistigt.

Domslut

1. Arbetsdomstolen avslår Svenska Polisförbundets talan.
2. Arbetsdomstolen förpliktar Svenska Polisförbundet att till staten genom Rikspolisstyrelsen utge ersättning för rättegångskostnader med 186 968 kr, varav 182 000 kr avser ombudsarvode. På det förstnämnda beloppet ska löpa ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Karin Renman, Ulla Erlandsson, Kurt Eriksson, Lars-Erik Tour, Håkan Torngren, Lennart Olovsson och Inger Efraimsson. Enhälligt.

Sekreterare: Pontus Woxner